

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Fél évre . . . 6 frt — kr.
Negyed évre . . . 3 frt — kr.
Egy óra . . . 1 frt 10 kr.

Vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 frt — kr.
Negyed évre . . . 3 frt 50 kr.
Egy óra . . . 1 frt 20 kr.
Egyes számok ára . . . 6 kr.

POZSONY

Politikai, társadalmi és közgazdasági napilap.

Megjelen minden köznapon, délutáni 5 órakor.

Szerkesztési iroda

kiadó hivatal:
Barát-utca 5. sz., I. emelet.
Kéziratokat nem küldünk
vissza s leveleket csak bér-
mentve fogadunk el.

Hirdetési díjak:

Négyhasábos petitsor egy-
szeri beiktatásáért 10 kr.
A nyílt térben egy petitsor
ára 25 kr.

A végdiadal előjele.

Kecskemét, dec. 3.

Hetek óta lázas izgatottságban van városunk, nem mintha az itteni választók régóta tisztában nem volnának magokkal arra nézve, hogy oly képviselőre van szükségök, ki napjaink legátkosabb mételeye, a zsidó uralom ellen sikerrel küzdeni képes legyen; hanem azért, mert a ravasz zsidóság ösztönyszerűleg érezve a veszélyt, mely fenyegeti, a zsoldján élősködő Tisza-kormányval egyetemben a legaljasabb lélekvásárlást űzi városunk lakossága között.

Valóságos sátáni elvetemültség az melylyel a zsidók és a kormány nemzetrontó vakondmunkájukat teljesítik.

Az elsők csalásaikkal, az utóbbi könyörületet nem ismerő adóvégrehajtásaival egyformán szaporítják naponkint a nyomor áldozatait s mikor aztán az ilyen szerenesetlenek között megjelenik a zsidó központi iroda ügynöke fényes ércdarabjaival, vagy ha körülveszi őket az országrontó politikát űző Tisza-kormány embere, hogy hivatalok ígéretével szédíthessen: lehet-e csodálkozni, hogy itt-ott találkoznak gyarlók, kik előtt az anyagi jólét sokkal kecsgetőbb színben tűnik föl, hogysen annak mellőzésével tovább hordják az igát s keserves nélkülözést rójanak magokra és övéikre?

Ezen valóban nem lehet csodálkozni. Csak tegyük mellünkre kezünket s kénytelenek leszünk bevallani, hogy bármily szilárd legyen is elhatározásunk, bármily rendíthetetlenül álljunk is meg helyünkön mindaddig, amíg hajthatatlan becstelenségünk következményei csak magunkat érhetnek: azonnal legyőzhetetlenné válik legtöbbször nézve a kísértet, ha kedveseink s ártatlan családunk ellen látjuk fordulni jellemességünk ostromlót.

A szenvedő általában rokonszenves jelenés, ha pedig még a vérség kötelékei is kapcsolják hozzánk, annyira ellenállhatatlan, hogy egy Juniusz Brutusz vagy egy Markusz Valeriusz Korvusz kérelhetetlen igazságszere-

tete bámulatba ejt ugyan bennünket, de ezen bámulatot az áldozatok szemlélete nem engedi oly rokonszenves hódolatná nemesedni, amilyennel a valódi emberi nagyságnak adózunk.

Ezen pszichologikus igazság szolgáltat kulesot azon jelenségekhez, melyek a tegnapi választás alatt előfordultak.

S mindannak dacára az antiszemita párt jelöltje csupán 18 szavazattal kapott kevesebbet, mint a zsidók és a zsidókkal cimboráskodó Tisza-kormány jelöltje, úgy hogy mivel e két jelölt között új választás lesz, kétségünk sem lehet, hogy a nagy kisebbségben maradt függetlenségi párt Vajdnyához csatlakozik s az antiszemita pártot nagy többséggel emeli diadalra.

De ha a zsidókormánypárti elvetemültség találna is módokat arra, hogy depraváló lélekvásárlása által célt érjen: az antiszemita párt sikere már eddig a biztos győzelem színvonala áll.

Jegyezzük meg, hogy Kecskemét a művelt magyar Alföldnek egyik legkiválóbb pontja; előkelő társadalmának elemei között az itteni zsidóságnak oly egyénei vannak, kik tudomány, jóllét és társadalmi állás tekintetében bárhol is megállhatnak helyüket; nem a Földvidék kaftános és pájeszes zsidói ezek, hanem civilizált s megmagyarosodott férfiak — s Kecskemét lakossága mégis tartózkodik tőlök!

Ebben fekszik a dolog legfőbb jelentősége; ez által épen az antiszemitizmus fő elvét emeli érvényre Kecskemét művelt keresztyén polgársága. Az az elv így hangzik: mennél műveltebb a zsidó, minthogy mégis csak zsidó, annál inkább tartózkodjál tőle! A máramarosi, vagy gácsországi sakter bűzös szennyével eléggé figyelmeztet, eléggé elundorít magától s nem igen tarthatsz tőle, hogy hamarjában megejtens; de a polgárosodás máza alatt hozzád nyájasan közeledő zsidótól őrizkedjél, mert az észrevétlenül törbe csal.

Igy gondolkozik a kecskeméti józan belátású keresztyén nép. S ezen gondolko-

zasmód, noha itt a keresztyénségnek négyféle felekezete van, egy erős táborra tömöríté valamenynyit, kezeikbe tévén ez által a biztos diadal zálogát. P. K.

A főrendiház állandó, hármas bizottságai gróf Cziráky elnöke alatt tegnap közös ülést tartottak a keresztyén-zsidó házasság iránti törvényjavaslat tárgyában. Haynald bíbornok-érsek volt az első szónok, ki vallás-erkölcsi szempontból támadván meg a házasságot kifejté, hogy a keresztyénség és zsidóság között fennálló ellentétek a házasságok között is sürüldásokat okoznának. Tisza miniszterelnök természetesen itt is védelmére kelt a zsidóknak. Utána Schlauch szatmári püspök társadalmi jogi és erkölcsi oldalról támadta meg a törvényjavaslatot. Gróf Andrassy Gyula szerint a zsidókat okvetlenül össze kell forrasztani a keresztyén lakossággal; védelmére kelt a zsidóházasságnak. Ezt azonban teljesen lerontotta Samassa egri érsek, jeles beszédben a katolikus egyház álláspontjából ítélve el a javaslatot. Pauler és utána Vay koronaőr, Majthényi László és Lipthay Béla bárók siettek a már százszor hallott frázisok emlegetésével védelmére keln Tiszának. Ami bizony nagyon szükséges is volt, mert amint látszik a javaslat sorsa a püspöki kar erélyes föllépése következtében legalább is nagyon, de nagyon kétségessé lett. — A főrendi ház a jövő hétfőn tárgyalja a javaslatot.

Fiume városa közgyűlésén Fletzer Ferenc képviselő interpellációt intézett a podestához az iránt, hogy van-e tudomása a bujtogatóról amelylyel Susákon a Jelacsics ezredbeli katonákat a magyarok ellen izgatják, és fölemlítette, hogy a katonák folyton gúnydalokkal és karomlásokkal sértegetik a magyarokat. A podesta, tudvánkkal, eddig még nem válaszolt az interpellációra; de a fumei olasz „Bilancia“ legújabb számának nyílterében horváth nyelven írott nyilatkozatot olvasunk Lukánovicstól a tersattoi képviselőtestület tagjától, melyben kijelenti, hogy a horvátok sem Susákon, sem Fiumében nem bujtogatták a katonákat; azt a hatóság sem tűrné meg és az ilyen álhírek

affólott, amit látott, hallott és olvasott. S eleven dús képzelemmel szedik elő a szükséges anyagokat. Előszednek, föltárnak mindent. Mint Szemere mondá Kossuthról: neki nincsen is tára; ő csupa kirakat (Auslag.)

S Kossuth, mint Lamartine, csodás tehetséggel birt elsajátítani mások eszméit. Journalisztikai működését, államférfiúi pályáját nem jellemzi eredetiség, találatosság. Az 1832—36-ki országgyűlés államférfiainak egy eszméjét sem vitte előbb. Ez az országgyűlés volt iskolája Kossuthnak: az ott fölmerült nézetek terjesztése legfőbb érdeme. Tanuja volt ő, minő lökést adott ez országgyűlés a nemzet értelmiségének. Kilenc rendszeres dolgozat volt ez országgyűlés kezdetén munkakörül kitűzve. A reformok egész tág mezeje.

Kossuth e rendszeres munkálatok javaslatait, majd politikai barátainak e munkálatok egyes tárgyai körül kifejtett nézeteit aggatta föl szónoklatai virágival. Mint az 1848-ki országgyűlésen az ellenzék vezérlő tanácsközmányainak határozatait. Államgazdasági téren előbb Smith; majd Liszt, s hazánkfiak közül Pejacevics és Trefort, utóbb Szabó Pál jelölték ki irányát. Az örökvaltság ügyében Bezerédj István és a banktervek írói, s az ősiség kérdésében főleg Szentkirályi és az 1834-diki kerületi tárgyalások adtak neki kiindulási pontokat. A városi és adóügyben sokat merített a régi rend-

Tárca.

Pelleas és Ettarre.*)

(Pelleas Ettaretől elüzetve vissza tér hozzá.)

Három napig bolyonga céltalan,
Kétség-üzötten, várva, Pelleas.
De hardmad éjjel a szép tele hold
Erdőnek, utnak fényt ígérve kelt.

Hő volt az éj s nyugodt; de a Gawain
Lépésit véve folyvást haliani,
Egy dal — mit tőle halla Pelleas,
Amint dalolt a királyné előtt,
Ki rá mélán figyelt — kinzá szívét
S mardosta: „féreg, rózsza kelyhiben.“

„Egy rózsza-szálam volt, egyetlen-egy,
Szép rózsza, szép, búbajos rózsza volt.
Szebb földi bájnál, szép mint égi jegy,
S illat lehellő, hogy felém hajolt,
Mit bántam én, ha tüskés szára volt.“

„Szén rózsza-szált, rózsát szakítani üdv,
Szakítani és viselni kebleden,
Szép rózsza-szál veled jár mindenütt,
S nem hervad el. . . Ily rózsám volt nekem!
De, hajh, megölt — a féreg kelyhiben.“

E dallam és a kétség szüntelen:

*) Tennyson Király-idilljeiből, Szász Károly fordítása után.

„Mért késik, ah! Gawain jó hírrel?“

Hogy ösztökélte, nem maradhatott
S éjfélt előtt a kastélyhoz mene
S lovát a rácshoz megköté. Kapu,
Rács nyitva, ör sehol sem állt; bement
S nem halla mást. Önléptei nesztét
S önszivverését; nem mozgott egyéb:
Ő s árnya csak. Átment az udvaron,
A hátulsó ajtót is tárva-nyitva
Lelé — s a kert egyik zugán keresztül;
Piros fehér és vad rózsák között
Haladt el; itt is minden szunnyadt
Az enyhe holdvilágnál, egyedül
Egy kis patak jött forrás gödréből
Csörögve és csillogva, míg az is
Rózsák közt bujt s elveszett megint.

Csengery Antal Kossuthról.

Pozsony, dec. 4.

A könyvpiacra nemsokára ismét egy derék munka jelenik meg, mely öt kötetben Csengery műveit tartalmazza. A gyűjteményben lesz egy tanulmány is, melyet Csengery Kossuth Lajosról még 1850-ben írt s melyet a Budapesti Szemle decemberi füzetéből a következőkben ismertetünk:

Kossuthnak mint Lamartinének, szerencsés, eleven imaginációja, széles, fogékony és friss emlékezőtehetsége mindent megtart és visszaad. Nagy emlékezőtehetsége öröklik mind a kettőnél mind

terjesztői csak a saját ellenséges indulatukat árulják el.

Methodius szláv apostol elhalálozásának ezeréves emléknapját 1885-ben ünneplik meg a csehek. E végből a prágai katolikus politikai egyesület a múlt vasárnap **Nostitz** gróf elnöke alatt gyűlést tartott a **Borovy** kanonok indítványára elhatározta, hogy a mondott évben a katolikus szlávok nagy záradoklást tesznek **Welehradba** a szláv apostol sírjához.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 3-án.

Napirend: az új adótörvény.

Györfy Géza látja, hogy a többség sem igen lelkesül a javaslat mellett. Humoros beszédében **Hegedüs** előadót, az „állandó államtitkárságot”, elnevezi a pénzügyi bizottság primásának s az ország első hegedűsének. Párhuzamot von közte s a mítosz **Orfeusza** között, s ha ez a fákat meg a köveket zenéjével megtáncoltatta, **Hegedüssel** ellenkező történhetnék választóival szemben: azok táncoltatnák meg őt. Nem kér abból a szerencséből, hogy 3 millió új adót vigyen haza karácsonyi ajándékként. Nem szavazza meg a javaslatot.

Fekete Lajos szintelen beszédének végén elfogadja a javaslatot.

Hermann Ottó meddőnek tartja a vitát mert a többség előtt **Tisza** kabinetkérdést csinált a javaslat elfogadásából, mire pártja kimondotta, hogy hajlik, de nem török, azaz előtte fontosabb a személy érdeke a haza javánál. Ittöztató súlyedése ez a parlamentarizmusnak. Így kivesz a magyar népből a bizalom utolsó szikrája is a parlamentaris rendszer iránt. A megélhetés pusztá lehetetlensége kiűzi a népet az országból, egyetlen év alatt 11,600-an vándoroltak ki. A danaidák hordáját töltögettetni a kormány a nemzettel, melyet befenekelni csak a vitális faktorok megragadásával, az ország hadügyi pénzügyi, vámügyi önállóságával lehet. Nem fogadja el a javaslatot.

Prileszky Tade komolynak mondja a helyzetet, pedig az ország anyagi viszonyait s pénzügyi súlyos helyzetét alig ismeri valaki jobban mint ő; ami ügymond igen természetes, mert ő 15 év óta tüzetesen foglalkozik a pénzügyi viszonyokkal; a t. ház mindig helyesnek ismerte azt, amit ő mondott. Ez állítása iránt a kétkedésnek nincs jogosultsága. A szárazadások a pénzügyminiszter előterjesztését nem hazudtolják meg. Neki hatalmában állanak a számok s azokkal sok mindenfélét be tudna bizonyítani, de nem teszi (Halljuk! Halljuk!) nemcsak hallani fogják, ügymond, hanem nyomtatásban is megkapják. Ő csak olyat mond amit pozitíve tud; amit ő mond, azt az ország is elhiszi. **Herman** föl-szólalása rontja az ország hitelét, ha a külföld az olyan beszédekkel elhiszi, akkor senki sem ad nekünk költsönt (Közbeküldések: Bárcsak ne adnának!) Azt mondja valaki, hogy bárcsak ne adnának, akkor — ügymond — tessék a pénzügyminiszteri széket elfoglalni s ha hitel nélkül kormányozni tud, ő lesz legtántoríthatatlanabb híve. 1883-ban egy állam pénzügye sem javult. Ne szidják mindig ezt a szegény Magyarországot, másutt még nagyobb a nyomor. Elfogadja a javaslatot.

szeres munkálatakból. Erdély és a Részek ügyében tartott szónoklataihoz **Kölcsey** dolgozatai nyújtottak kimerítő anyagokat. A büntető törvénykönyv elveire nézve az országos küldöttség megállapodásai és különvéleményei képezik ugyszólván egyedüli tankönyveit. Ide járultak utóbb **Pestmegye** bizottsági javaslatai a büntető törvénykezés javítása körül, főleg **Nyáry Pál** indítványai.

Csak hogy amit mások megpendítettek, **Kossuth** sokkal szebben, megnyerőbb modorban tudta előadni. Ez az oka, hogy a legtöbbször őt bízták meg az indítványozással. Mindig a megvitattott eszmék, a kész indítványok piederstáljára állott. S a közönség az ő kezében látja lobogni folyvást az előhaladás, a reformeszmék vezérszövevényét, holott ő nem volt alkotó szellem. A szenvedélyes, izgató szónoklat lélektani törvényei szerint sem lehetett az.

A költészet és szónoklat külön szakokat képeznek a nemzetek életében. A költészetben valamely nemzetnél annál több a retorika, minél inkább pezsdül a közélet; s viszont a csak most ébredező nemzet szónoklataiban még szükségkép sok a költészet. Ezt látjuk **Kossuth** szónoklatán is. Miután csak **Vörösmartyt** folytatná gyakorta prózában. Kép és hasonlat, hangzatos frázisok állanak többször okok helyett; s a nyelv kevésbé férfias és erőteljes mint szenvedélyes, lázas: míg a dallamos és virágos stíl dagályba nem egyszer csap át.

Somssich Pál: T. ház! Én egy cseppet sem kételkedem azon, hogy a t. képviselő ur alaposan ismeri mindazon adatokat amelyekből a mi pénzügyi helyzetünknek tiszta tükrét össze lehet állítani; hanem azt már kétségbe vonom, hogy ő a maga pártállása érdekében levőnek tartaná azt, hogy a tükröt úgy, mint amilyen az valóban, itt bemutassa. (Derűtség és tetszés a balon.) Ovatos is volt e tekintetben, (Derűtség.) Ahelyett, hogy bebizonyította volna, hogy azon adatokat bírja és azok konzekvenciáit levonja és bemutassa, azt mondta: nem akar most azzal a tárggyal foglalkozni. (Élénk derűtség a baloldalon.) Azt is elismerem, hogy a t. képviselő ur **Szell Kálmán** pénzügyi programját ismeri; hanem akkor aztán nem értem, hogyan mondhatta: fölfogás dolga, megbukott-e **Szell Kálmán** programja, vagy nem? Tények felett, t. képviselő ur nem lehet véleménykülönbség, már pedig az el nem vitatható, hogy **Szell Kálmán** programja, nem az ő hibájából, de megbukott, s hogy a cél, amelyet ő kitűzött, az államháztartásban az egyensúly helyreállítása, nincs meg, azt úgy gondolom, a képviselő ur maga sem fogja tagadni.

Meglepő azon nyilatkozata a t. képviselő urnak, hogy ha ez a javaslat meg nem szavaztatik, s ha mi így hitelünkre nem gondolunk, nem fog pénzügyminiszter találkozni, aki e helyet elfogadja. (Derűtség a baloldalon.) Még eddig, t. képviselő ur, mindig találkozott. (Élénk derűtség balfelől.) Magam is tündöttem akkor, mikor **Szell Kálmán** az ellene toronyosult nehézségektől visszariadva, lemondott állásáról, vajon akad-e, aki helyét elfoglalja? És ime, akadt a mai pénzügyminiszter ur, aki már ötödik esztendeje, hogy a bársonyszéken ül. Más itt a nehézség és nem az, hogy nem akadaember. Az a kérdés, hogy ha e törvényjavaslat el nem fogadtatik, döntő helyen elfogadnák-e annak a pénzügyminiszternek föltételeit, aki a mostanit helyén fölváltaná? (Élénk tetszés a baloldalon.) Mert ennélkül senki a pénzügyminiszteri tárcát lelkiismeretesen nem vállalhatná el. (Élénk tetszés a baloldalon.)

Tisztelt barátom azt mondja, hogy papirjaink árfolyama éppen az utolsó napokban emelkedett, s ebből azt következteti, hogy pénzügyi helyzetünk nem oly rossz. A tisztelt képviselő ur jobban ismeri nálamnál a börzei játékokat; (Derűtség a balon) jól tudja tehát, hogy egy pár héttel ezelőtt csak az antiszemita zavarok miatt papirjaink ára mennyire alászállott; most körülül valaki az ellenkező irányba és emelkedett a papírok árfolyama, de találkozzék hatalmasabb csoport, a mely arra hat, hogy az alászálljon, csakhamar ez fog megtörténni.

Egy meglepőt mondott még t. barátom, és ez az, hogy aki az 1884-ki budgetet biztosítani akarja, annak meg kell szavaznia a javaslatot, és ő azért szavazza meg. Én ebben egy következtetésnek alapját találok, és ez az, hogy csak az 1884-ki budgetig számítottak a tisztelt miniszter urak, mert valóban, ha az ember kissé gondolkodik, 3 millió forint nem több, mint éppen csak kamatja azon deficitnek, amelyért ma költsönt kell felvenni. (Derűtség a bal- és a szélső baloldalon.) Azonban menjünk át magára a kérdésre: a törvényjavaslatra, mely előttünk fekszik.

Én, t. ház! ezen törvényjavaslatot nem szavazom meg. Szavazatomat nem fogom hosszú beszéddel indokolni; — hiába való fáradozás lenne ez részemről, ki jobban ismerem a pénzügyminiszter urat, hogy sem csak pillanatnyilag is képes volnék magamat azon balga reményvel kecsegtetni, hogy

Első tekintetre teljes hangzású körmondattal **Cicero**- és a régi szónoklat más nagy mintáihoz látszottak inkább hasonlítani, mint a parlamenti szónoklat újabb remekeihez. A mai szónokok nyelve közelebb áll a közbeszédhez, az előadó, a társalgó nyelvhez. **Kossuth** hosszú körmondattal ünnepléses folyamatában volt bizonyos keleties lassúság, méltóság; ami előadásának irodalomban és szószéken sajátos szint költsöntött, mely keleti, sujtásos, frázisos nemzetünk izlésének egészen megfelelt. Több költőiség, elevenebb kolorit, a régi szónoklat klasszikus egyszerűsége ellenében. A magyar fórum még nem vetkőzte le a szinpad költői páthosát. S mit is beszélnek klasszikus egyszerűségről a romantikus korban?

Megyünk, társulataink apró szószékei s kisebb fontosságú ügyek körül is ugyanaz a páthosás áradott akkor országszerte. — Még a divatlapok vidéki bálreferensei is kothurnusban szoktak megjeleníteni. — **Kossuth**nak azonban a journalistai, írói gyakorlás is sok előnyt adott a közpályá legtöbb embere fölött. — Nem csak ragyogóbb, művészebb, de szabatosab alakban is ömledtek gondolatai. Nyelve gondosabb és mégis kevésbé volt keresett. A szónoki dithirambok, melyek oly affektáltak voltak másoknál, valódi szónoki érből látszottak **Kossuth**nál, eredni, oly természetesen, hogy szónoklata gyakran a családásig hasonlított a nagy ékesen szó-

reá a legmelegebb szónoklat is képes lehetne oly hatást gyakorolni, mely hármias ércel övedzett mellét, az adózók iránt érzékeny részvétre gerjeszhetné; jól tudom, hogy neki pénz kell minden áron, hogy az állam rendes kiadása és bevételei közti egyensúlyt, már mint ő hiszi, helyreállíthassa; neki pénz és pedig ismételve kell a pénz, mert a törvényhozás által e célra már megszavazott adójövedelmeket ennek intenciója ellen másra elköltötte; (Nagy derűtség és tetszés a bal- és szélső baloldalon), neki pénz kell, hogy diadalt ülhessen az ellenzék felett és megmutassa, hogy ellenzéknek és baljósatainak dacára ő megtudja szüntetni az évi hiányokat és e győzelmének babérait felfűzheti halántékaira.

A célt, a törekvést magukban véve helyeslem, de az eszközöket, melyeket a kormány eddig alkalmazott és alkalmazni szándékozik mint veszélyeseket, határozottan kárhóztatom és a diadalt, melyet ily eszközökkel elérni lehet, hazámra nézve pirrhusi gyászos győzelemnek tartanám.

Nem szavazok meg ez idő szerint semminemű, kiváltképen bármimemű egyenes adófelemelést sem: 1. azért, mert Magyarország egyenes adókban, még inkább földadóban már ma is jelentékenyen többet fizet, mint a művelt nyugat hasonló égalj alatt fekvő bármelyik országának népe; 2. mert ezen nagy adó már is az adózóknak, tehát a nemzetnek törzsvagyont támadja meg; 3. mert az adozó nép a közelmúltak rossz éveiben a mostani adót sem volt képes megfizetni, annál kevésbé fogná elviselni a még magasabbra csigázott nagyobb terheket, — és végre mert 4. nem szavaznám meg ezen adófelemelést különösen a jelen kormányra, mert nem vagyok, nem lehetek abban biztos, hogy a nemzet által nyújtandó újabb áldozatokat nem fogja-e egy szép napon — meghajolva a napirenden levő nagyhatalmi velleitások követelése előtt — ennek rendelkezésére bocsátani, eddig tanusított készsége szerint.

Szóló itt a föntebbi tételek bebizonyítására fölhozza **Poroszország** és **Franciaország** statisztikai adatait, melyekből kitűnik, hogy míg Magyarország egyenes adója az összes bevételeknek majdnem egyharmadát fizeti addig **Poroszország** egyenes adója csak egyhatod, **Franciaország** pedig alig egyhated részben egészíti ki az összes évi jövedelmeket. Még kedvezőtlenebb az arány a földadóban, mert míg e címén **Poroszország** alig egy 23 részben, **Franciaország** alig 17 részben járul az összes bevételhez; addig mi **Magyarországon**, földadó címén, az összes bevételeknek egyhated részét fizetjük. Ezek szerint tehát Magyarország egyenes adókban aránylag kétszer annyival, földadóban pedig több mint kétszer, illetőleg háromszor annyival járul a közjövödelmekhez mint **Francia- és Poroszország**.

Állítottam másodsor, hogy ezen nagy adók már is a nemzeti törzsvagyont támadják meg. **Széchenyi Imre** grófnak amerikai leveleiből irt becses függelék szerint: 1876-tól 1880-ig, tehát 5 év alatt: 83.193 birtokot árvereztek el végrehajtás útján és ezen 83.193 kényszer-árverezés folytán 23,575 birtok nem volt képes terheit tisztázni. Azt mondják, hogy ennek nem az adó, hanem népünk köynyelmitésége, rossz gazdálkodása, az oka, — és ha így volna, amit nem ismerek el, — akkor kérdem, szabad-e ezen szegény népet, melyet anynyi századokig teljes gyámság alatt tartott régi alkotmányunk, melyet most szabadsággal és egyenjogúsággal ugyan megajándékozva, de minden egyéb pártfogó kéz vezetése nélkül állítottunk, (Ugyvan! a szélső balon), hogy ne mondjam, löktünk ki egyszerre az

lúshoz. A homályos költői ömlengés mélységnek tetszett s a nagy szók nagy dolgoknak mutatkoztak.

E tekintetben oly formán állott **Kossuth** a magyar szónokok közt, mint **Lamartine** a franciak között. Csak hogy **Franciaország** szószéke emelkedtebb hely annál a széknél, melyet **Pestmegye** zöld asztala mellett **Kossuth** elfoglalt. Ott a nézőpont is emelkedettebb volt. S **Kossuth** szónoki áradásaiban több dagály; **Lamartine** beszédeiben több egyszerű költői eszme. Mindkettejökönél sok ragyogó féligazság, melegség, emelkedettség. **Kossuth** rhetorib; **Lamartine** költőibb. **Kossuth** nyelve erősebb kifejezni a fórum szenvedélyeit, mint **Lamartine** lírája. Ennek a nyelve már egészen a költészet prózája, mint **Cormenin** mondja; csak a rim hiányzik hozzá. **Lamartine** inkább költő, mint szónok; **Kossuth** inkább szónok. Egyik sem államférfiu!

Irodalmi nyelv, műgond tekintetében, az egykoru magyar szónokok között csak **Szemeré** multa őt fölül. De míg ennél a szép forma több mélységet, több tartalmat fűdözött: **Kossuth** viszont az előadás mesterségében, s hatás és melegség tekintetében multa fölül **Szemerét**. Ennek beszédében, mely az értelmet akarta meggyőzni, drágakövek gyanánt ragyogtak, de nem melegítettek a szép költői eszmék: míg **Kossuth** a kedélyt hatotta át, a szenvedélyeket izgatta föl, az érzelmeket hódította meg.

élet szabad versenyterére, ha mondom, ezen szegény népet, mely még nem fogja fel érdekeit, nem bír evezni a világ nagy tengerén, mert még nem ült hajójában, nem ismeri annak fortélyait, szabad-e, ismétlem, e szegény népet adókkal anyyira terhelni (Ugy van! a baloldalon), hogy mielőtt csak felfoghatta volna újabb helyzetét, megtanulta volna annak föltételeit és követeléseit, amazoknak súlya alatt leroskadjon, koldusbotra jusson, elpusztuljon s elpusztulván a nép, vele együtt pusztuljon Magyarország; a magyar állam! Mert, uraim, nagy igazság az, mit Széchenyi Imre gróf becses kis könyvecskéje végén mond: ha a magyar paraszttól veszik el a földet akkor a földtől veszik el a magyar parasztot: Magyarország pedig magyar kisbirtokos nélkül nem lesz többé Magyarország!

Es ha mindezekből se győződik meg a tisztelt többség arról, hogy népünk pusztul országoszerre, de pusztul Európászerte is a terhes adók miatt, úgy egy más képet tárok fel, a t. ház előtt. Nézenek kérem, szét maguk körül egész Európában, és tekintsenek kissé mélyebben és elfogulatlanul a szociális viszonyok fenekére, éjszakon a nihilizmus, nyugoton a kommunizmus, Közép-Európában a szociálizmus és antiszemitizmus. (Mozgás.)

Simonyi Iván: Nem azonos fogalmak! (Zaj.)

Somssich Pál: Nem mondtam, hogy azonosak, hanem azt mondtam: kommunizmus és antiszemitizmus örve alatt zavargásokkal, rablásokkal, öldöklésekkel, vérengzéssel találkozunk. Honnét mindezen nyugtalanság? (Halljuk!) ezen erőszakos embertelen vérengzés? Egyes izgatók lennének képesek ezen veszedelmet előidézni? — Soha se! — a nyomor, a sanyaruság, megélhetési küzdelem közepe reájok nehezdedő elviselhetetlen terhek keserítik el a népet, mely kétségbeesésben megragad minden kínálkozó alkalmat, mely által sorsán könnyíteni hisz vagy remél és ily helyzetében igenis áldozatul esik a legelső izgatónak, kit különben, ha csak türhető sorsa lenne, háza pitvarából kergetne ki azonnal. Megéltünk mi anynyi századokon át békével a zsidókkal baj nélkül, megélnék ma is, ha nem venné ki a nép szájából a nélkülözhetlen kenyeret az adóexekutor, ha nem fosztaná meg utolsó fillérjétől s ezzel nem lökné azon kétségbejítő bizonytalanságba, miből fog megélni holnap.

Mondám, hogy különösen jelen kormányunknak nem szavaztam meg ezen adóemelést. En tisztelem a kormánynak tagjait egyenkint, bármelyiknek mint magánembernek adott szavában teljesen megbízom; de ha Szapáry gróf, mint pénzügyminiszter ígér valamit, akkor bocsássanak meg, ingadozik hitem, (Elénk derűtség és helyeslés a baloldalon) és a multak tapasztalásain okulva, kétkedem, nem fog-e ismét valami „imperiosa necessitas“ címe alatt a pénzügyminiszter azon ígérete meghiúsulni, melyet a rendelkezésére nyújtott pénzeknek hovaforrása iránt a törvényhozás előtt ünnepélyesen tett vagy tesz. Ab esse ad posse, a történetről a történetre helyes a következtetés, — hogy pedig ilyesmi már megtörtént, azt senki sem tagadhatja.

Kamatainkat rendszeresen fizetni s hitelünket tartani, mi ép úgy mint a t. pénzügyminiszter; ebben teljesen megegyezünk e házban mindnyájan, de már abban azután nagyon eltérünk, hogy a kamatfizetésnek és hitelfenntartásnak nem volna más módja, mint csak az adóemelés.

Van, t. miniszter ur, van egy sokkal radikálisabb eszköze ennek, és ez a takarékoság. Jaj,

A Mahdi-monda a mohamedánoknál.

A Tigris és Eufrates közt elterülő termékeny síkságot, a régtől fogva híres Mezopotámiát valamenyny mohamedán nép nagy tiszteletben tartja leginkább ama számos mondák alapján, melyek az izlam megalapítása és elterjedésével vannak kapcsolatban. E legendák részint való eseményekből részint vallási rajongásból állottak elő. E vidéken keresi a mozlim a régi próféták sírja mellett az Aliét és Ali fiait, a nagy Hanifé síremlékét, a varázskutat, melybe a szép Anakid Mazud és Hazud bukott angyalokat dobatta, kik szerelméért esengettek.

Itt van a Sermen Réy barlangja is, melyben a próféta családjából származó tizenkettedik imám, akit szintén Mohamednek hívtak, egy perzsa monda szerint tizenkét éves korában eltűnt, ahonnan elő fog jönni még az ítélet nap előtt, hogy mint Mahdi, t. i. valódi vezető, tanítsa az emberiségnek az Isten vallását, az izlamot, mely a hívőket a paradicsomba vezérli.

E monda más vallások jósigéiből s a Korán számos helyéből származott. A különböző felekezetek módosítottak rajta, de az egész mohamedán világ hisz e jövendölés igaz voltában.

A perzsák és arabok régtől fogva hiszik, hogy

de ez nem alkalmazható, mert a t. pénzügyminiszter urnak nézete szerint a takarékoság terén elmentünk a végletig, tovább menni nem lehet. No, tisztelt ház, így szokott beszélni minden bukásnak indult magán ember is; ki legjobb barátinak tanácsát megvetve, addig folytatja a rablogazdaságot, míg végre elpusztul; épen úgy tesz a t. pénzügyminiszter ur is. Szerinte kevesebből az állam meg nem élhet, neki még 3 millió adójövedelem kell, nem hallgat a barátainak figyelmeztetésére, se ellenfeleinek követelésére — no hát meg fog bukni, mint ama magánember, csak hogy fájdalom, nem ő, hanem, a magyar állam, s ez leverőleg szomorú a dologban.

A pénzügyminiszter ur azon állítására, hogy már jobban, takarékoskodni nem lehet, egész tisztelettel azt válaszolom, ugyan kérem, nézze meg azon pompás palotákat, melyeket az üllői-úttól egész a sugáruhi dalszínházig a kormány építtetett és építet, nézze meg azon luxust, melylyel az új indóház készül, és akkor tegye fel magának azt a kérdést, nem feleltek volna-e meg ezen épületek a maguk rendeltetésüknek szinte úgy, ha tartalmas egyszerűséggel, tehát sokkal olcsóbban készültek volna?

Móricz Pál szememre vetette, hogy akkor, midőn ő itt én pedig ott ültünk, én az akkori Deák-párti kormánynak megszavaztam mindent, ő pedig megtagadott mindent, mégis én akadékoskodom, ő pedig kétségesen szavaz meg a jelen kormánynak mindent, még az adófölemelést is. Igaza lenne t. képviselő társamnak, ha egyről meg nem feledkezett volna, és ez az, hogy az összegek, melyeket mint az állam föntartására szükségeseket megszavaztam akkor, sokkal csekélyebbek voltak, mint amennyivel a jelen kormány voltaképpen már megterhelte bennünket, és én teljes következetességgel szavazhatok az emelés ellen, ki ezt sokallom, anélkül, hogy magammal ellenkezésbe jönnék, de ő, ki az akkor általam megszavazott jelentékeny csekélyebb összegeket is sokalta, hogyan szavazhat ma nemcsak sokkal többre, de még emelésre is, azt már én nem értem és a józan logika szabályaival megegyeztetni egyáltalában nem tudom. (Nagy derűtség.) Egyet azonban tudok, és ez az hogy szemrehányása, melylyel engem illetett, hiú és alaptalan.

Általában divattá látszik jönni a Deák-kománny, a Deákpartot bünbakul tenni mindazokért, amik történtek. Nagyon örülök, hogy e kérdés szoba jött, nyilatkozhatom fölötte. A Deákpartí kormányok rosszul gazdálkodtak.

Éles Henrik. Zákány-Dombóvár! (Nagy zaj.)

Somssich Pál. Micsoda? (Zaj. Halljuk!) No már, engedje meg nekem uraságod, ezt a gyanút arra, aki rém fogja, visszautasítom és azt mondom, nem becstelens ember, aki így gyanúsít. (Elénk helyeslés balfelől. Ugy van! Hosszan tartó zaj.)

A Zákány-dombóvári vasut a célzattal volt indítványozva, hogy ellensúlyozza a déli vasutat, a melynek tarifái magasak voltak. Az óhajítás az volt, hogy a Duna a Drávával összeköttesék. Azon szükkeblőség folytán, hogy a vasutat csak Báltaszékig építették, az nem felel meg a célnak. (Zaj.) De vannak vasutak, a melyek még kevésbé felelnek meg a célnak. (Felkiáltások balfelől: Görbe vasutak!) Én bátor vagyok azt állítani, hogy tessék megcsinálni a csatlakozást Bajával, akkor ez lesz egyike a legjobb vonalaknak. (Ellemondások job felől.) Es a mostani pécsi vasut kiépítésével a szükségnek is megfelel, mert Magyarországot Zágrábbal és Fiumével köti össze.

a „Mahdi“ Jézussal, Mária fiával együtt leszáll a földre, s a damaskusi Mosé fehér tornyáról (ak minaré) prédikálja az isteni vallást, míg a „bedsal“, az Antikrisztus, igyekszik az embereket eltántorítani.

Midőn Tamerlan Damaskust elhamvasztotta, ez a fehér torony sértetlenül maradt, ami még jobban megerősítette a mondat.

Nem csoda ennél fogva, ha a kelet kevesebbé művelt és babonás népeinél kalandorok merültek fel időről-időre, a Mahdi-monda ezen elterjedt voltát igyekeztek kizsákmányolni s itt-ott hitelre is találtak.

De a legtöbb a legkegyetlenebb bűnhődésel fizette meg a csalást. Djelal I. Szelim idejében, — Jahya Mut hamurad Seyjah III. Murád alatt, Achmed Sakarya dervis IV. Murád korában. A hidyret III. században egy Abdin-Nebi nevű arab adta ki magát Mahdinak, sikerült is neki Yement meghódítani, melynek trónján 15 évén át maradt.

Egy ilyen kalandor tünt fel 8 évvel ezelőtt K.-Ázsiában, aki hiveiből valóságos rablóbandát alkotott. Hivével együtt elfogták, halálra vagy gályarabságra ítélték valamennyit. Egyébiránt az ál-Mahdik szereplése nem is lehet tartós nagyobb városok közelében, ahol vannak irástudók s a vallástant gondosabban tanítják.

Mondom, elismerem, hogy a Deákpartí kormányok rosszul gazdálkodtak.

Éles Henrik: Hát beismeri maga! (Zaj balfelől halljuk!)

Somssich Pál: Mi tetszik? (Zaj.)

Éles Henrik: Majd felelek reá. (Zaj balfelől. Halljuk!)

Somssich Pál: Ugy látszik, nagyon elevenére találtam a képviselő urnak. (Elénk tetszés balfelől.) Folytatom beszédemet. (Halljuk.) A Deák-párt kormányai nem értettek a gazdálkodáshoz igaz, saját pártjuk ejték el őket azért, mert nem találták meg bennök azon erélyt, mely egy újból alakult parlamentáris kormánynak nélkülözhetetlen kelléke; ennyit elismerek, de azt a vádat azután, hogy ők voltak okai a mai pénzügyi bajainknak, ezt már mérőben tagadom és visszautasítom: ők azon néhány száz millió adóssággal áadták, egyszersmind még sértetlenül átadták utódaiknak az ország mindazon pénzforszáit, melyeket a jelen kormány teljesen kihasznál, melyekből majd megkészszerzte volna megzavart háztartásunkat, — nem a Deák-párt tehát és ennek kormánya az oka, hanem külügyi politikánk szerencsétlen aspirációi az okai mai pénz bajainknak; ezeket pedig nem én, hanem t. képviselő társaim, Móricz Pál istápolta szavazatával.

Ha a t. ház egy kis kitérést megengedne, szeretnék még egy pár szót a fehér lapról mondani, A fehér lapot nyílt ülésben, igaz én mondtam legelőször. Azok után, mik Horvátországgal és Horvátországban 12 év alatt történtek, nem is lehetett ennél kevesebbet feljajlani, — de hát az a fehér lap úgy volt érte, hogy azon nagy könyvből, melyet magyar államnak hívnak, be legyen kötte, és hogy azt ezen nagy könyvből kiszakítva ne lehessen teleírni még oly intézkedésekkel is, melyek a magyar birodalom egységét tegyék kérdésessé, — legszélesebb autonómia a különben egységes államban: ez volt a fehér lapnak értelme.

Moricz Pál személyes kérdés ürügye alatt szól föl, le egészen érdemleges cáfolatokba bocsátkozott.

Éles Henrik szintén személyes kérdésben emelvé szót, elmondá hogy a Zákány-dombóvári vasutat emlegető közbekialtásával Somssich személyét legkevesebbé sem akarta sérteni vagy gyanúsítani s midőn ezt kijelenté, részéről elvárja Somssichtól annak megfontolását, hogy mit hívánhat most viszont őtöle.

Somssich Pál: A t. képviselő ur, mint monda, nem gyanúsítólag hozta fel a Zákány-dombóvári vasutat. Igen természetes az, hogy ennél fogva azon megjegyzés, melyet én erre tettem, szintén nem volt helyén.

Ferenczy Miklós részletes statisztikai adatokkal kimutatja, hogy ha összehasonlítja a jövedelmeket az adókkal, a föld jövedelme csak maga 50% adóval van terhelve. A törvényjavaslatot általánosságban sem fogadja el.

Kiss Albert élően megtámadja a miniszterelnököt az általa követett politikáért. Új életet kell ezen országnak kezdenie; csakis az önálló magyar hadsereg, önálló bank és kereskedelem vezet célhoz. Helfy határozati javaslatához csatlakozik.

Elők a tárgyalás folytatását a holnapra ülésre halasztja.

Vegyések.

— **Rezső trónörökös**, bécsi katonai körökben elterjedt hír szerint, ő fölsége jövő év elejével soronkívüli altábornagygyá nevezné ki.

A mostani állítólagos Mahdi, aki Ahmed nevét a hangzatosabb Muhamedre változtatta, mert ez a neve a várvavárt Mahdinak, elég ravaszul, félig vademberektől lakott vidéket választott ki tettei színhelyéül. E sivár földön s annak tudatlan lakosai közt bizvást számított tanai elfogadására s elterjedésére.

A műveltebb Arabiában s magában Egyiptomban is eretneknek fogják tekinteni, ámbár a gyűlölt angolokon nyert, váratlan s meglepő győzelme bizonyos dicsfényvel veszi körül. Az azonban nem igen hihető, hogy Dongola és Sudán határait át merné lépni.

A Hicks basa szerencsétlensége onnan magyarázható ki, hogy lesbe engedte magát csálni s azonfelül az egyiptomi csapatok első lövés után elszaladtak, mint Tel-el-Kebir mellett.

Az is tulzás, ha azt állítják a lapok, hogy az ál-Mahdi egy oly néptelen pusztában, mint Sudán 100 ezer főnyi tömeget tudott volna maga köré gyűjteni, hiszen azt a tömeget ebben a viztelen, természetlen tartományban megölte volna az éhség és szomjúság az első pár nap alatt.

F—g.

— **Új titkos tanácsos.** Ö fölsége gróf Khuen-Héderváry horvát bánnak a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Kir. kuriai kinevezések** ö fölsége Toth Lőrinc kuriai bírót a kúriához tanácselnökké, Pásztyi János ítélő táblai bírót kuriai bíróvá nevezte ki.

— **Pályázat.** A dunaszerdahelyi járásbírósnál üresedésben levő aljegyzői állomásra, melylyel 400 frt fizetés és 100 frt lakbér van összekötve, pályázat van kihirdetve. Az abbeli kérvényeket a pozsonyi tvszék elnökségéhez 4 hét alatt kell benyújtani.

— **Cimerhasználhatási engedély.** A miniszterelnök Szeifert József pozsonyi puskatisztító-vesszőgyárosnak Magyarország külön címerének használhatását megengedte.

— **Duna-Szerdahelyen** a tisztújítás érdekében folyó hó 2-án tartott ülés eredménye az lett, hogy a járási szolgabírónak a nagy számmal megjelent bizottsági tagok legnagyobb része bizalmat szavazott, és öt jövőre is megválasztani határozta. G.

— **Pozsony szabad kir. város** tegnap kezdette meg a költségvetés fölötti vitát. A hivatalos órák eddigi beosztásának megváltoztatását a központi osztály nem javalja, hanem a tisztviselői kart oda kívánja utasítani, hogy azon tételnél, mely „fűtés világítás” címet visel lehetőleg gazdálkodjék. — A Helmer és Felmer építészeknek a színházi és vígadó terv készítése után járó 5000 frtnyi tiszteletdíj már esedékes levén, ezen tétel a jövő évi budgetbe szintén fölveendő; azon rovat pedig mely előre nem látható kiadások címe alatt 5000 frtot mutat, 15,000-re emelendő. — A megkezdődött vitánál a városi fogatok tartásának megszüntetését indítványozta dr. Bugél, amit Sendléin főmérnök ellenezett, Csattogányi pedig külön bizottsághoz kíván utasítani. Gervay szomorú dolognak mondja, hogy a bérkrajcárok emelése után ilyen dologgal állanak elő; a pénztári kezelés egyszerűsítését sürgeti s három pénztárnok helyett egyes is elegendőnek tart. — A vitát ma tovább folytatják.

— **Hangverseny.** A dalegylet a jövő pénteken esti 8 órakor tartja hangversenyét a városház tanácstermében Kupfer-Berger asszony es. kir. udvari dalművész közreműködése mellett. A nevezett művész akkor énekel először Pozsonyban s két darabot ad elő: a balladát a „Bolygó hollandi” című dalműből hölgykari kísérettel s a „Sabai királynő” finaleját. Jegyek Stampfel K. könyvkereskedésében kaphatók.

— **Fegyelmi vizsgálat Eötvös Károly ellen.** A budapesti ügyvédi kamara Agoston János panaszára fegyelmi vizsgálatot rendelt el Eötvös Károly országgyűlési képviselő és a sakterek védelméről ismeretes budapesti ügyvéd ellen.

— **Zsidók kiutasítása.** Az osztrák-magyar külügyminisztériumot arról értesítette az orosz kormány, hogy az Oroszországban tartózkodó osztrák-magyar zsidókat az Orosz birodalomból kiutasították s legkésőbb 1884. január 1-én a birodalmat, kikisértetés terhe alatt el kell hagyniok.

— **Sterényi Bertalan** az újpesti zsidó rabbi fia, kiról lapunk mult nov. 30-diki száma mint 13 próbás antiszemitaról szolt, a mai Függelenségben hosszú cikket közöl s felsorolja antiszemizmusa okait.

— **Pályázat szolgai állásra.** A pozsonyi tvszék-nél 300, illetve 240 frt fizetés, 40 frt lakbér- és egyenruhával ellátott másod, esetleg segéd szolgai állás jött üresedésbe; a kérvények a tvszék elnökségéhez január végéig benyújthatók.

— **Zsidó szemtelenség.** A Függelenség a következőket írja: A mult napok egyikén két stricieleganciával öltözött dandy állított be legjobb nevű ifju mágnaink egyikéhez, kinek vagyoni körülményei nincsenek aranyban a fényes nével, melyet őseitől örökölt. A két Epervölgyi ur bebocsátást nyerve, előadják, hogy az ifju gróf nevére és szelvényére volna szükségük egy igen jövedelmező és könnyű vállalathoz, melyből neki fényes osztalékot juttatnának. Kit ne kápráztatna az aranyborjú a tizenkilencedik század materialisztikus napjaiban, még ha ősei a Kuma vize mellől jöttek is be és kilencégu gombot visel is monogramja fölött. Az ifju gróf tehát érdeklő kezdett tudakozódni a „jövedelmező” és „könnyű” vállalat felől. A két zsidó összenéz, eleinte himez-hámoz, végre előrukkol, hogy voltaképen csak szép, fiatal lányokkal kellene a gróf urnak sétálni és utazni menni, azokat mint rokonait vagy mint jegyesét szerepeltetni és aztán, ha akadna amateur, azokat kissé szórakozásra, vagy akár örökre is átengedi. Természetesen ők gondoskodnának, hogy a gróf rangjához illő jelenhessék meg mindig, I-só osztályu jegygyel utazhassék stb... A fiatal gróf egy darabig csak hallgatta ezeket az ékes prozopozíciókat, de egyszerre csak felfortt ereiben kuruc őseinek vére s a tragédia végfölvonása az előszobában játszódott le, szereplők lévén pediglen a gróf inasa, a kutyakorbács és a két ékes Dowidli, akinek talán nem fog többé eszébe jutni „ilyes üzleteket” ajánlani. Antiszemizmus jöjjön el a te országod!

— **A Függelenség ügye.** A büntető törvényszék ma délelőtt vette tárgyalás alá dr. Heil Fausztin kir. alügyész indítványát, melyben Verhovay Gyula mentelmi jogának fölfüggesztése iránt a törvényes lépések megtételét javasolja. A törvényszék Kriszt János elnöklété alatt hosszas ta-

nácskozás után az ügyészi indítványt helyben hagyta és Verhovay Gyulát kikéri a képviselőháztól. Az indoklás Verhovay Gyula ellen fölhozza, hogy alaposan gyanusítható bűnrészességgel.

— **Egy aradi zsidó asszony** örökbe fogadott két leánykát, kik még e nő életében áttértek a keresztény vallásra. A örökbe fogadó asszony végrendeletében azt az akaratát fejezte ki, hogy a leányok térjenek át a keresztény hitről a zsidó vallásra. Ez a végrendelet fölment a belügyminiszterhez, aki eldöntötte, hogy a törvény a halott végakaratahoz képest sem változtatható meg és a keresztény vallásról a zsidó hitre nálunk visszatérni nem lehet.

Legújabb.

— **Uj román tannyelvű főgimnáziumot** tervez a közoktatási miniszter. Az intézet székhelye Karánsebes lesz. — A szabadkai városi főgimnázium szintén állami kezelésbe megy át.

— **A Pozor** becsületes magyar embert szimatolván az új bábban, kiméletlen cikket közölt tegnap ellene, minek következtében elkobozták.

— **Nizzából** három doboz érkezett Párisba, az egyik Lessepshez, a másik kettő Couvreuxhoz, a Panama-esatorna munkálatainak vállalkozójához. Couvreux a dobozt felnyitván, annak alján töltény robbant szét, de senkit sem sértett meg.

— **Színház.** Ma, december 4-én. a betegségéből felépült Bednárznak és König Mária és Danhorn Lina kisasszonyoknak első fölléptéül „GIROFLE-GIROFLA”. Operette 3 fölvonásban.

A „Pozsony” táviratai.

— **Bécs,** dec. 4. A pénzügyminiszter a Reichsrath elé terjesztette a költségtervet. A kiadás 511 millió, a födözet pedig 472. Tehát a hiány 39 milliót tesz.

— **Kairo,** dec. 4. Kordofani levelek jelentik, hogy az angol erőnek csak egy harmada semmisült meg. A többi Rahad mellett táboroz, Tekuból kap élelmet. Karthum nyugodtabb.

Ráth Ferenc,
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

K I S H I R D E T Ö .

E rovatban közölt hirdetések után minden szóért 2 krajcár fizetendő.

Kitűnő gazdasszony

ki a német nyelven kívül magyarul is beszél, ó bizonyítványok alapján alkalmazást kaphat. Levelek M. D. betűk alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Egy fiatal kisasszony,

ki németül és magyarul beszél, a háztartás vezetését érti és az összes kézimunkákban jártas, jól zongorázik, alkalmaztatni óhajt mint házikisasszony vagy gyermekek mellé mint nevelőnő.

Oly nevelőnő

kesesnek a vidékre két leánygyermek mellé, aki a magyar, német és francia nyelvben jártas, azonfölül zongoratanításra s arra is vállalkozhatik, hogy növendékeit a gazdasszonykedés főelemeibe gyakorlatilag beavassa. Levelek O-y jegy alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Két szép utcai lakás,

látogatott utcában a város legszebb és legegészségesebb részén melyeknek mindegyike 4 utcai-, 1 udvari-, 1 előszoba, bonyha, mosókonyha, p. nec, padlástól áll. és egyike kizárólag az I-só másika a II-ik emeletet teljesen elkülönítve képezi, 1884. évi április 1 vel bébe adandó. Tudakozásokat a kiadóhivatal fogad el.

Gazdasszonyi állást

keres egy középkorú özvegy nő magányos úrhoz, aki a házgondozást érti, külső-belső gazdaság vezetésében alaposan jártas.

Egy vidéki fiatal úr,

kinek tisztességes vagyoni helyzete van, 17-18 éves, művelt s kellemes külsejű hölgyekkel komoly szándékból kíván szorosabb ismeretséget kötni. Leveleket, melyekhez fényképek melléklendők, teljes titoktartás biztosítása mellett „Kincs-kereső” cím alatt a kiadóhivatal fogad el.

Házmesternek

ajánlkozik egy 45 éves, egészen munkaképea egyén, k előbb kőműves mesterséget űzött s ilyen minőségűnél fogva a házi felügyeletet sikeresebben kezelheti. Levelek „M-k” jegy alatt a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egy műkertész,

kinek családi viszonyai miatt kellett uragát elhagyni, hasonló minőségben keres alkalmazást. Bizonyítványai között külföldi szakemberek elismerő nyilatkozatai is vannak. Leveleket „Flóra” cím alatt lapunk kiadóhivatala fogad el.

Egy kétemeletes új ház,

mely még adómentes, és a város igen szép és egészséges részében fekszik Pozsonyban, szabad kézből eladó. Alkuszok közvetítése egészen ki van zárva. Leveleket R-y jegy alatt a kiadóhivatal fogad el.

Egy fiatal erdész,

ki állás után tisztességes jövedelemmel rendelkezik, komoly szándékból kíván 18-20 éves tisztességes hajadonokkal ismeretséget kötni. A vagyoni helyzete nézve nagyobb igénye nincs, de a hazias nevelésre nagy súlyt fektet. Levelek „Hymen” cím alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Két tanuló

teljes ellátást kaphat oly tisztességes családban, ahol zongora használatán kívül francia s angol nyelvben is vehetnek leckéket. Levelek D-r jegy alatt a kiadóhivatalban küldendők.

Mérnöki műszerek

és pedig 1 Kraft-féle mérő-asztal, egy dioptra (lénia), egy dioptra-lénia dioptrával együtt, egy lánc, egy szeglet-tükör, keveset használva, a legjobb karban eladandók. Bővebb értesítést e lap kiadóhivatala ad.